

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrùm sit verus baptismus si duo sic simul baptizent: ego te
baptizo si alius te non baptizat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

ARTICVLVS V.

Vtrum non baptizatus possit
baptizare?

Respondetur Primò, In extrema necessitate etiam infidelem posse baptizare. Definitum est à Nicolao Primo in Epistola ad consulta Bulgarorum cap. 104. & in Concil. Lateranensi magno, Capitulo *Firmiter*. & in Florentino. Secundò, Si absque necessitate hoc fieret, vterque, tam baptizans, quam baptizatus grauius peccaret.

Petes, Quale peccatum est, si femina, vel laicus extra casum necessitatis baptizet?

Respondet, Communis sententia est esse peccatum mortiferum. Primò; Quia est contra præceptum Ecclesie in re graui. Secundò, quia est alieni muneris vsurpatio: baptizare enim est proprium munus Sacerdotum. Tertiò, Quia si Sacerdos sine necessitate prætermittet Baptismi solemnitate, mortiferè peccaret. Similiter si alienum subditum sine debita licentia; vt patet 16. q. 1. Canone *Interdicimus*. iuncta glossa. Pari modo si in domo priuata absque necessitate baptizet

Sacerdos, mortiferè peccat; nisi sit Filius Regis vel Principis, vt colligitur ex Clementina Vnica. de Baptismo: ergo potiori iure dicendum est grauius peccare laicum, qui sibi non subditum in domo priuata, & sine necessitate baptizat: nam est contra ius diuinum. Vnde monendæ sunt obstrictrices, ne sine magna necessitate infantes baptizent. Ignorantia tamen inculcata potest eas excusare à peccato, vt hic Caietanus docet: sicut & Iudæum, qui seipsum baptizauit; de quo habetur in Capitulo *Debitum*. de Baptismo, & eius effectu.

ARTICVLVS VI.

Vtrum plures possint simul vnum
baptizare?

Notandum est; Hunc Articulum dupliciter posse intelligi. Primò, Vtrum duo possint simul tanquam ministri partiales vnum baptizare. Secundò; Vtrum tanquam ministri integri & per se sufficientes?

De priore sensu: Caietanus hic, & Marsilius qu. 4. ar. 8. putant Baptismum esse legitimum, si alter infantem abluat, & alter verba proferat, modo hæc moraliter simul fiat. Sed longè verius est talem baptismum non valere. Insinuat D. Thom. hoc loco: estque communior sententia Doctorum. Ratio est; Quia supposita institutione Christi, prout nunc est, quacumque forma vtentur, committent mendacium. Si enim is qui formam profert, dicat, *Ego te baptizo*, mentitur; quia ipse non abluit infantem, sed alter. Si dicat, *Nos te baptizamus*, similiter mentitur; quia significat etiam se abluere infantem, cum alter solus abluat.

Respondet Caietanus non committi mendacium in forma: Quia *baptizo* hic significat nõ abluere aqua, sed sacramentum Baptismi impendo: sensum enim esse, *Nos te baptizamus*, id est, *Nos tibi Sacramentum Baptismi impendimus*: hoc autem verum

esse; nam duo illi conficiunt & conferunt vnum Sacramentum partiale.

Sed Contrà: *Baptizo*, Primò & immediatè significat *Abluere*, & secundariò significat *Baptismi Sacramentum impendo*, scilicet mediante ablutione: vnde semper significatur, quod ille abluit, qui Sacramentum impendit, Confirmatur; quia forma illa non potest conuenienter materiam determinare, eiusque arctare significationem, nisi ab eodem ministro procedat: debent enim procedere ex eadem intentione, cum ab intentione definentur ad significandum & efficiendum: vnde etiam nunquam aliter visum est in Ecclesia factum.

Sed instat Caietanus; Si alter vtatur forma Græcorum, *Baptizetur seruis Christi*, altero ablucante, nullum committeretur mendacium: ergo sic saltem constabit Baptismus.

Respondet Negando Antecedens; Quia forma Græcorum intelligenda est iuxta formam Latinorum, hoc sensu: *Baptizetur seruis Christi à Christo per me*; quod etiam perpetuus Ecclesie vsus confirmat, in qua nunquam nisi ab vno ministro datus est Baptismus. Deinde, etsi possint illa verba ab altero sic deprecatoriè dici; non tamen præcè: quo tamen modo debent accipi. Qui enim nõ abluit, non potest dicere *Baptizetur*, intendendo per suam actionem abluere, quia tunc significaret se abluere. Hinc patet, multò minus perferri Sacramentum, si forma diuidatur, & alter dicat, *Ego te baptizo*; alter, *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*: quia tunc invocatio Trinitatis non determinabit verbum *Baptizandi*, nec eleuabit ad significationem Sacramentalem.

De altero sensu: Si duo ministri vnum hominem abluant, vtroque integram formam proferente, legitimus erit Baptismus. Est certum. Vbi tamen aduerte, etiam qui prior absoluet, baptizaturum; qui posterior, nihil effecturum, quia tunc subiectum incapax. Quod si eodem momento absoluant, vterque verè baptizabit, & effectus Baptismi erit integrè à singulis.

Dices; Vnus effectus non potest esse à duabus causis integris eiusdem rationis. Respondent quidam non esse duo Sacramenta Baptismi, sed vnum tantum, quod etiam insinuat D. Thomas.

Sed contrà; Quia hic sunt duæ formæ, duæ ablutiones, duo ministri, & duæ intentiones, vt duo Sacramenta. Neque D. Thomas contrarium sentit, sed solum vult non esse duo effectus & subiecto supposito. Vnde dicendum est, vnum effectum posse esse à duabus causis integris, præsertim quando illæ sunt causæ morales. Imò in moralibus id fieri potest. Idem accidit in consecratione, quando recens ordinati ex consuetudine Ecclesie pronuntiant formam consecrationis simul cum Episcopo: tunc enim, si eodem momento finiant, illa transubstantiatio integrè est à pluribus causis.

DVBIVM I.

Vtrum sit verus Baptismus, si duo sic simul baptizent: *Ego te baptizo*, si alius te non baptizat?

Respondeo, Si sic intelligant, *Ego te baptizo*, si alius, quantum in se est, te non baptizat; sic non est Baptismus, quia se mutuo destruant. Si autem sensus

6
Infidelis
potest in
necessitate.

Laius vel
Femina
baptizans
extra ne-
cessitatem,
peccat mor-
taliter.

In priuata
domo quã-
do liceat
baptizare.

Quomodo
intelligen-
da forma
Græcorum.

8
Valeat Ba-
ptismus, si
duo, vtro-
que mini-
stri simul
Baptizent.

Tunc sunt
duo Sacra-
menta.

Non posse
duos, vt
ministros
partiales
vnum ba-
ptizare,
contra Cai-
etanum,
verius vi-
detur.

9

sensus sit, Ego te baptizo, si alius suo baptismo me non præuenit; sic is baptizat qui alium præuenit, absolvens formam, & applicans materiam ante alterū.

D VBIUM II.

An sit legitimus baptismus, si vterque utatur hac forma: Nos te baptizamus?

10
Responso
est cum li.
 distinctione,

Respondeo, Si Nos accipiatur pro singulari, auctoritatis causā, erit legitimus baptismus. Si autem accipiatur pro duobus, vt sit idē, Ego & Paulus; sic rursus dupliciter potest intelligi. Primò, diuisim: & sic efficitur verum Sacramentum ab illo, qui formam prior complet; alter autem nihil efficit. Ratio est, Quia hęc est sufficiens intentio, & forma necessaria, scilicet, Ego te baptizo &c. Quòd autē implicitē addatur etiam Paulum te baptizare, non vitiat formam; quia nō comprehenditur tanquam necessarium ad substantiam baptismi. Atqui communis sententia est, quando Minister aliquid extraneum addit formæ, non tamen vt necessariū, id non vitiare formam: vt si dicas, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus S. & Beatæ Virginis.

In Sacra-
mentis (ex-
cipe Matri-
monium &
Pœnitenti-
am) non
est nisi
vnus Mi-
nister.

Secundò, Potest illud Nos accipi cōiunctim, vt significet ytrumque partialiter baptizare, & cum dependētia alterius ab altero: sicut cūm dicimus, Nos trahimus nauem, quam neuter tamen seorsim trahere potest: sic neuter conficit Sacramentum. Ratio est, Quia, vt rectē D. Thomas, neuter seorsim dicere potest, Ego te baptizo: sicut neuter trahentium nauem seorsim dicere potest, Ego traho nauem. Ad rationem autē Sacramentorū, excepto Matrimonio & Pœnitentiā, vnus tantūm requiritur minister. Ratio est, institutio Christi, qui cūm vnus sit, conuenienter Minister suum, qui in Sacramentis administrādis illius vicem gerit, vnum esse voluit, & conferre Sacramentum vt Ministerū integrum, à nemine quā à se necessariam dependentiam habentem, iuxta illud: Vnus Dominus, vna fides, vnum baptisma, ad Ephes. 4. Et hoc est quod voluit D. Thomas hoc loco.

ARTICVLVS VII.

Vtrum requiratur aliquis, qui Baptizatum de fonte leuet?

ARTICVLVS VIII.

Vtrum teneatur is ad eius instructionem?

11
Cur Suscep-
tor adhibe-
atur.

Respondetur Affirmatiuē. Notandū est Primò, Hanc cęrimoniam adhibendi Susceptoris, esse sanctam iam inde ab Apostolis; vt testatur Dionysius de Eccles. Hierar. c. 2. par. 2. qui Susceptor per hoc, quod infantem re ipsā contingit, & excipit, significat se illum in suam curam suscipere. Ratio huius est. Primò, Nam sicut is, qui corporaliter in lucem editus est, eget nutrice & pædagogo, vt foueatur & instruat: ita qui per baptismū spiritualiter regeneratus est, eget aliquo spirituali nutritio & pædagogo, cuius ope in vita spiritali foueatur & crescat. Secundò, Vt apud Ecclesiam sit testis suscepti baptismatis. Tertiò, Vt loco paruuli respondeat, & spondeat eam præ-

stirum, quæ ipsemet sponsus esset, si per ætatem posset; vnde Sponsor & Fideiussor vocatur à Tertulliano lib. de Baptismo.

Hinc patet, quod sit munus Susceptoris: teneatur enim non solum ex charitate, sed etiā ex officio, baptizatum instruere in ijs quæ ad fidem & mores pertinent, si opus habeat. Quod etiā patet ex Cap. Vos autem, de Consecrat. dist. 4. Vnde si aduerteret illum à parentibus vel tutoribus non instrui, teneretur ipsē hoc supplere. Postquā verò baptizatus semel instructus fuerit, cessat obligatio Susceptoris; quia nō amplius censetur esse in statu pueritiæ spiritalis, in quo opus habeat pædagogo. Et iuxta hanc moderationem intellige quæ dicuntur in Capitulo Vos autem.

Quod eius
munus.

Notandum Secundò, Quibusdam esse interdētum ab Ecclesia munere Susceptoris.

12

Primò, Infidelibus: Patet Can. In Baptismo, de Consecrat. d. 4. Si tamen attentarent, non contraherent cognationem spiritualem. Sicut enim, qui non est natus carne, non potest esse cognatus carnalis; ita neque is, qui non est renatus spiritu, potest esse cognatus spiritalis.

Arcentur
munere
Suscepto-
ris.

Secundò, Monachis & Abbatibus est prohibitum. Patet hoc Can. Non licet. 1. de Consecrat. dist. 4. & Can. Placuit 2. qu. 1. & alibi. Ratio est, Quia debent vacare silentio & orationi. Si tamen susciperent, cognationem contraherent. Illis tamen Religiosis, qui Monachi non censentur, non est prohibitum; vt Mendicantibus: nam nomen Monachi in materia odiosa strictē accipitur.

Infideles.

Monachi.

Non tamen
Religiosi.

Tertiò, Parentibus prohibetur, ne suam prolem suscipiant: Can. Dicitur est 30. q. 1. Aduerte tamē, Si legitimo Matrimonio iuncti sint, non nasci impedimentum redditionis debiti: imò valdē probabile est, nec etiam petitionis, quamuis ex malitia id fecissent, vt colligitur ex Cap. Si vir vel mulier. de Cognatione spiritali, & Cap. De Deo 3. qu. 1. Etsi plerique Doctores contrariū sentiant. Exempli gratia, Si pater suscepisset, vel baptizasset suum filium, etiam extra casum necessitatis, non solum vxori petenti debitum potest reddere, sed etiam petere. Ita Cardinalis in dictum Cap. Si vir vel mulier; & multi alij Doctores antiquiores. Vnde per hęc Capitula derogatum est iuri antiquo, scilicet Canoni Peruenit, & Cap. Prædictum 30. qu. 1. vbi iubentur separari, etiam si per ignorantiam factum esset. Aduerte tamen, Inter non coniunctos Matrimonio legitimo nasci impedimentum dirimens vsque ad secundum gradum inclusiue; vt patet ex Concilio Trident. addita explicatione Pij V. de qua suo loco.

Parentes.

Possumt hī
reddere &
petere de-
bitum.

Quartò prohibetur, ne plures siue vir siue mulier, aut ad summum vnus & vna baptizatum suscipiant. Ita Concilium Trident. sess. 2. cap. 2. Ratio est, Quia disciplinæ & institutionis ordo multitudine præceptorū perturbari solet; & quia non expedit cognationem spiritualem inter tantū multos cōtrahi. Hinc fit, vt duo viri non possint simul suscipere eundem, nec dua femina. Quòd si plures suscipiant, vel tangant, quā duo, id est, vnus & vna, & simul concurrant, nec Parochus aliquos peculiariter designauerit, probabile est quod nullus ex illis contrahet cognationem spiritualem: id enim videtur posse colligi ex verbis Concilij. De quo plura infra.

Quot pos-
sint admi-
ri Suscep-
tores.

an hī A
lii Pa-
rochus
con-
tra-
hant
cognationem
spi-
ritua-
lem